

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

9977*Llei 1/2021, de 19 de febrer, de modificació de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència*

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Constitució Espanyola, la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea són normes bàsiques que reconeixen la necessitat de fomentar la llibertat, la independència i la igualtat, així com l'obligació d'adoptar mesures inclusives per remoure tots els obstacles que limitin aquests drets. Suposen la consagració de l'enfocament de drets de les persones amb discapacitat o malaltes com a subjectes titulars de drets i l'obligació dels poders públics de garantir que l'exercici d'aquests drets sigui ple i efectiu.

La Constitució Espanyola, en l'article 14, reconeix el dret d'igualtat de tots els espanyols davant la llei, però, a més, l'article 9.2 imposa als poders públics les obligacions de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives, i remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud. Així mateix, l'article 20 de la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat insta els estats part a adoptar mesures efectives per assegurar que les persones amb discapacitat gaudeixin de mobilitat personal amb la màxima independència possible, com ara facilitar l'accés de les persones amb discapacitat a formes d'assistència humana o animal i a intermediaris, tecnologies de suport, dispositius tècnics i ajudes per a la mobilitat de qualitat. Finalment, l'article 49 de la Constitució Espanyola disposa que els poders públics han de dur a terme una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració de les persones amb discapacitat física, sensorial o intel·lectual, a les quals s'ha de prestar l'atenció especialitzada que requereixen, i les han d'empresar especialment en el gaudi dels drets que el títol I de la Constitució atorga a tota la ciutadania. En desenvolupament d'aquestes previsions, el Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social té per objecte garantir el dret a la igualtat d'oportunitats i de tracte, així com l'exercici real i efectiu de drets per part de les persones amb discapacitat en igualtat de condicions respecte de la resta de ciutadans i ciutadanes, a través de la promoció de l'autonomia personal, de l'accessibilitat universal, de l'accés a l'ocupació, de la inclusió en la comunitat i la vida independent i de l'eradicació de tota forma de discriminació.

En l'àmbit autonòmic, l'article 16.4 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, estableix que les administracions públiques en el marc de les seves competències respectives, han de promoure les condicions necessàries perquè els drets socials de la ciutadania de les Illes Balears i dels grups i col·lectius en els quals s'integra siguin objecte d'una aplicació real i efectiva. A més a més, l'article 30.15 d'aquest estatut atorga a la comunitat autònoma la competència exclusiva en les polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials.

La Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, reconeix i garanteix, a la comunitat autònoma de les Illes Balears, el dret d'accedir, circular i romandre de les persones que, per qualsevol tipus de discapacitat, són auxiliades per cans d'assistència.

II

Les persones amb discapacitat o amb una malaltia limitant i crònica constitueixen un sector de població heterogeni, però ambdues poden tenir en comú la necessitat, en major o menor mesura, de requerir garanties suplementàries per viure amb plenitud de drets o per participar en igualtat de condicions que la resta de ciutadans en la vida econòmica, social i cultural. Aquesta igualtat de drets encara no és plena, la qual cosa exigeix que les institucions redoblin els esforços amb vista a aconseguir-la en compliment del mandat de l'article 9.2 de la Constitució Espanyola i de l'article 16.4 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

En els darrers anys s'ha anat estenent progressivament l'ajuda amb cans d'assistència no sols a les persones afectades per discapacitats visuals sinó també a les afectades per discapacitats físiques, intel·lectuals o sensorials, ja que suposen un suport important per millorar la seva

autonomia personal i la seva qualitat de vida. Fins ara, la normativa vigent a les Illes Balears no preveia aquesta situació, i les persones usuàries de cans d'assistència han constatat que, de vegades, se'ls denegava l'entrada a llocs i transports públics, la qual cosa suposa una limitació a la seva inclusió i participació social real i efectiva.

Una vegada constatades les capacitats dels cans d'alerta mèdica com a cans d'assistència, s'observa la necessitat que no solament les persones amb disfunció visual, auditiva o de mobilitat es puguin valdre de l'ajuda d'un ca d'assistència, sinó també de forma excepcional les persones que pateixen un altre tipus de discapacitats, físiques o sensorials, trastorns endocrins o qualsevol tipus de malaltia, i que requereixin o puguin requerir o per a les quals sigui necessari o convenient l'assistència de cans d'assistència.

Un ca d'assistència es configura com una ajuda extra per a les famílies integrades per persones amb diabetis, epilèpsia, autisme o similar. Per a aquestes persones, els cans d'assistència poden ser d'ajuda per controlar la malaltia, donar-los seguretat i potenciar la seva independència i interacció social, especialment per als infants. És una alternativa molt eficaç a l'hora de millorar la vida dels pacients i de les seves famílies.

Per tant, és evident la necessitat d'ampliar el marc normatiu instaurat per la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, per adaptar-lo a la realitat actual i emparar el dret de totes les persones que es puguin beneficiar de l'ajuda d'un ca d'assistència, a més de les reconegudes en la versió inicial de la Llei 1/2014, a accedir a l'entorn i, per tant, a una participació social efectiva.

III

La Llei 1/2014, en l'article 3, classificava els cans d'assistència en ca guia, ca de senyalització de sons i ca de servei, i no donava cabuda a altres categories que sí que recullen altres ordenaments jurídics, tant internacionals com autonòmics, com són els cans d'avís o alerta mèdica i els cans per a persones amb trastorns de l'espectre autista.

Aquesta modificació neix amb l'objectiu d'actualitzar la normativa, i regular i ampliar les categories de cans d'assistència i, per tant, el dret d'accés, circulació i permanència de les persones usuàries d'aquests cans, a l'efecte d'equiparar-les amb la resta de col·lectius reconeguts, afavorir el seu dret a l'autonomia, aconseguir una igualtat real i efectiva i facilitar la participació de tota la ciutadania, sense cap tipus de discriminació, en la vida política, econòmica, cultural, social i laboral.

Així mateix, s'afegeix l'aplicació de la normativa vigent en l'acreditació de malaltia de les persones usuàries de cans d'assistència, l'acreditació de la idoneïtat del ca i de la unitat de vinculació, així com el reconeixement de cans ensinistrats a altres comunitats autònomes.

IV

L'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, estableix els principis de bona regulació i disposa que, en l'exercici de la iniciativa legislativa i la potestat reglamentària, les administracions públiques han d'actuar d'acord amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència. En l'exposició de motius o en el preàmbul, segons es tracti, respectivament, d'avantprojectes de llei o de projectes de reglament, ha de quedar prou justificada l'adequació de la norma a aquests principis.

Per la seva banda, l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, indica que, en l'exercici de la iniciativa legislativa i la potestat reglamentària, el Govern de les Illes Balears ha d'actuar d'acord amb els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, eficiència, qualitat i simplificació, establerts en la normativa estatal bàsica. L'exposició de motius o el preàmbul, segons es tracti, respectivament, d'avantprojectes de llei o de projectes de reglament, ha d'informar sobre l'adequació a aquests principis.

Respecte dels principis de necessitat i eficàcia, cal assenyalar el clar interès general de l'objecte d'aquesta disposició, dirigit a promoure la igualtat efectiva de la ciutadania en l'exercici dels seus drets i, específicament, les condicions per a la igualtat plena i real de les persones amb discapacitat, mitjançant el reconeixement i la garantia del dret d'accés a l'entorn per a les persones que requereixin la utilització d'un ca d'assistència.

De conformitat amb el principi de proporcionalitat, la disposició conté la regulació imprescindible per atendre la necessitat que es vol cobrir amb la norma, després de constatar que no hi ha altres mesures menys restrictives de drets o que imposin menys obligacions a les persones destinatàries.

En aplicació del principi de seguretat jurídica, cal assenyalar que aquesta disposició s'adopta en l'exercici de les competències atribuïdes a l'Administració de la comunitat autònoma en l'àmbit corresponent i és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic nacional i de la Unió Europea. Així, s'enriqueix el marc normatiu, s'actualitza i se li dona un caire estable, previsible, integrat, clar i de certitud, que en facilita el coneixement i la comprensió i, en conseqüència, l'actuació i la presa de decisions de les persones i de les empreses.

Respecte del principi de transparència, les administracions públiques han de possibilitar l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor i als documents propis del procés d'elaboració de normes, de conformitat amb el que estableix l'article 7 de la Llei 19/2013, de 9 de

desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. Així mateix, han de definir clarament els objectius de les iniciatives normatives i la justificació corresponent en el preàmbul o exposició de motius, i han de possibilitar que els destinataris potencials tenguin una participació activa en l'elaboració de les normes.

Amb caràcter previ a l'elaboració d'aquesta norma, s'ha consultat la ciutadania perquè pugui expressar la seva opinió sobre la iniciativa, i posteriorment s'ha sotmès el text als tràmits d'audiència i d'informació pública corresponents perquè les persones i els sectors afectats per aquesta modificació hi poguessin fer les al·legacions que consideressin pertinents.

Pel que fa als principis d'eficiència, qualitat i simplificació, cal assenyalar que l'ampliació de l'àmbit objectiu i subjectiu del dret d'accés que realitza la norma és perfectament compatible amb l'ús que facin dels espais públics i privats la resta d'usuaris, sense imposar o evitar càrregues administratives innecessàries o accessòries i racionalitzant, en l'aplicació, la gestió dels recursos públics.

Article primer

Modificació de l'article 1 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència

L'apartat 1 de l'article 1 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, queda modificat de la manera següent:

“1. Aquesta llei té per objecte reconèixer i garantir el dret d'accedir, circular i romandre de les persones que, per qualsevol tipus de discapacitat o malaltia acreditada o oficialment reconeguda, són auxiliades per cans d'assistència. Així mateix, pretén establir els drets i les obligacions dels usuaris, regular les activitats de control d'aquests animals i fixar les condicions mínimes que ha de tenir un centre d'ensinistrament.”

Article segon

Modificació de l'article 2 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència

Es modifiquen les lletres a) i f) i s'inclou la lletra k) a l'article 2 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, amb la redacció següent:

“a) Cans d'assistència: aquells que han estat ensinistrats per centres especialitzats i oficialment reconeguts, per a l'acompanyament, la conducció, l'ajuda i l'auxili de persones amb discapacitat o malaltia acreditada o oficialment reconeguda.”

“f) Persona usuària: aquella persona amb qualsevol tipus de discapacitat o malaltia acreditada o oficialment reconeguda que gaudeix dels serveis prestats per un ca d'assistència, oficialment reconegut i acreditat, i ensinistrat específicament per complir determinades funcions. Aquesta persona ha de tenir reconeguda la discapacitat o malaltia mitjançant el certificat oficial.”

“k) Unitat de vinculació: és la unitat legalment reconeguda formada per una persona usuària i el seu ca d'assistència.”

Article tercer

Addició de dues noves lletres en l'article 3 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència

S'afegeixen dues noves lletres, d) i e), en l'article 3 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, amb la redacció següent:

“d) Ca d'avís o alerta mèdica: el ca ensinistrat per avisar d'una alerta mèdica a persones que pateixen una discapacitat o crisis recurrents amb desconnexió sensorial derivades d'una malaltia específica, com ara diabetis, epilèpsia o una altra malaltia orgànica, o d'alguna altra malaltia reconeguda d'acord amb la normativa sanitària aplicable.

e) Ca per a persones amb trastorns de l'espectre autista: el ca ensinistrat per promoure l'autonomia personal de les persones usuàries mitjançant l'ajuda i l'assistència en les activitats de la vida diària, preservar la seva integritat física, controlar situacions d'emergència i guiar-les.”

Article quart

Modificació de l'article 5 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència

L'apartat 1 de l'article 5 de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, queda modificat de la manera següent:

“1. Per a la formació dels cans destinats a l'acompanyament, la conducció i l'auxili de les persones amb discapacitat o malaltia acreditada o oficialment reconeguda, els centres d'ensinistrament han de presentar davant la conselleria competent en matèria de serveis socials la declaració responsable corresponent. Una vegada realitzada la inspecció pertinent, s'entendrà reconegut. Aquest servei és d'àmbit supràinsular.”

Disposició final primera

Referències normatives

Les referències a “persones amb discapacitat” i “discapacitat” de la Llei 1/2014, de 21 de febrer, de cans d'assistència, i del Decret 73/2016, de 23 de desembre, sobre els centres d'ensinistrament de cans d'assistència i els principis generals del procediment per al reconeixement dels cans d'assistència, s'han d'entendre fetes a “persones amb discapacitat o malaltia acreditada o oficialment reconeguda” i “discapacitat o malaltia acreditada o oficialment reconeguda”, respectivament.

Disposició final segona

Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertogui la facin guardar.

Palma, 19 de febrer de 2021

La presidenta

Francesca Lluch Armengol i Socias

